

PAR MUZIKĀLO DARBU IZMANTOJUMU IEKASĒTĀS AUTORATLĪDZĪBAS SADALES NOTEIKUMI

1.	Muzikāla darba aizsardzības termiņš	2
2.	Muzikālo darbu reģistrācija	2
3.	Muzikāla darba autoratlīdzības procentuālā sadale starp autortiesību īpašniekiem	4
3.1.	Muzikāla darba komponists un teksta autors	4
3.1.1	Standarta procentuālā sadale	4
3.1.2	Nestandarta jeb līguma procentuālā sadale	4
3.2.	Muzikāla darba aranžētājs	4
3.3.	Muzikāla darba tulkotājs	5
3.4.	Mūzikas izdevējs	5
3.5.	Muzikāla darba procentuālās sadales tabulas	6
3.5.1	Muzikāls darbs bez teksta	6
3.5.2	Muzikāls darbs ar tekstu	6
3.5.3	Muzikāli darbi, ja komponists un teksta autors neaizsargāti	7
4.	Muzikālo darbu žanru koeficienti	7
5.	Autoratlīdzības sadale par muzikālo darbu izmantojumu	8
5.1.	Radio	8
5.2.	Televīzijās	9
5.3.	TV programmu retranslēšana	9
5.4.	Publiskajā izpildījumā	9
5.4.1	Izpildītājmākslinieku izpildījumā	9
5.4.2	Mehāniskajā ierakstā	10
5.5.	Filmu mūzika	10
5.6.	Internets	11
5.7.	No nesēju atlīdzības	11
5.8.	Atlīdzība no ārzemju autortiesību organizācijām	11

1. Muzikāla darba aizsardzības termiņš

Saskaņā ar LR "Autortiesību likumu" autortiesību aizsardzības termiņš ir 70 gadus pēc autora nāves.

Muzikāls darbs ir aizsargāts, ja vismaz vienam no autoriem nav beidzies autortiesību aizsardzības termiņš.

Neaizsargāta autora darbu ir tiesības izmantot, neprasot atļauju darbu izmantot un nemaksājot autoratlīdzību.

Aizsargātais darba autors vienmēr saņems pilnu savu daļu no darba kopējās vērtības.

Piemēram:

komponists – (NA - nav aizsargāts) 0%

teksta autors – 50%

kopā – 50%

komponists – 50%

autors – NA – 0%

kopā – 50%

Ja muzikāla darba komponists un teksta autors nav aizsargāti, tad gan darba aranžētājs, gan tulkotājs saņem atlīdzību saskaņā ar AKKA/LAA tarifiem.

2. Muzikālo darbu reģistrācija

Muzikālo darbu reģistrāciju veic AKKA/LAA Dokumentācijas un sadales nodaļa.

AKKA/LAA izstrādātā muzikālo darbu reģistrācijas kartē tiek fiksēta informācija par muzikālajiem darbiem:

- darba nosaukums;
- alternatīvais darba nosaukums (ja tāds ir);
- žanrs;
- skanēšanas ilgums;
- autoru vārdi un uzvārdi, kuri piedalījušies darba radīšanā;
- izdevējs.

Reģistrācijas kartēs, autors vai autori ieraksta visas nepieciešamās ziņas par darbu, ieskaitot autoratlīdzības procentuālo sadalījumu starp autoriem, un ar savu parakstu apliecina sniegto ziņu pareizību. Autoratlīdzību procentuālajam sadalījumam ir jāatspoguļo katra autora reāli ieguldītais darbs muzikālā darba radīšanā, jo, vienreiz aizpildot kartīti, turpmākie labojumi nebūs iespējami.

Muzikālā darba reģistrācijas kartīte kalpo kā dokuments atlīdzības sadalei starp autoriem. Saņemot muzikālā darba reģistrācijas kartīti, AKKA/LAA ievada informāciju savā datu bāzē, kas ir pamats autoratlīdzību sadalei.

Mākslīgais intelekts (MI)

Autortiesību likums aizsargā cilvēka radošā darba rezultātu, tādēļ darbi, kas ir 100% MI ģenerēti, netiek reģistrēti, savukārt tādos darbos, kur izmantots MI, autortiesību aizsardzība attiecas uz visu darbu kopumā.

Darbus, kuru izveidē autors izmantojis mākslīgo intelektu (turpmāk MI), reģistrē, ja:

- MI ir izmantots kā tehniskais instruments radošajā procesā vai
- viena daļa no darba (mūzika vai teksts) ir MI ģenerēta, vai
- MI ir daļēji izmantots darba mūzikas un/vai teksta radīšanā, bet ne 100% apmērā.

Reģistrējot darbu, kurā izmantots mākslīgais intelekts:

Ja viena darba sastāvdaļa (mūzika vai teksts) ir 100% MI ģenerēta, bet otra daļa ir autora radīta, darbu reģistrē, norādot pie MI daļas - "Mākslīgais intelekts".

Ja viena darba ietvaros MI ir daļēji izmantots darba mūzikas un/vai teksta radīšanā, bet ne 100% apmērā, autors pats norāda sava ieguldījuma procentuālo īpatsvaru. Ja tas nav norādīts, tad standarta procentuālās sadales ietvaros autoram aprēķina pusi no atlīdzības, kas viņam pienāktos saskaņā ar standarta sadales noteikumiem.

Ja MI pakalpojuma lietošanas noteikumi paredz, ka MI izstrādātāji saglabā tiesības attiecībā uz MI pakalpojuma ietvaros radīto darbu, autors nevar reģistrēt darbu.

Ja MI pakalpojuma lietošanas noteikumi paredz, ka tiesības uz darbu pieder lietotājam, tad, reģistrējot darbu, autors ir atbildīgs, lai MI vai no tā izrietošā darba izmantošana neaizskar trešo personu tiesības.

Atlīdzības sadalē autors saņem sev pienākošos daļu, MI piekrītošā proporcionālā daļa tiek sadalīta proporcionāli visiem programmas tiesību īpašniekiem.

3. Muzikāla darba autoratlīdzības procentuālā sadale starp autortiesību īpašniekiem

3.1. Muzikāla darba komponists un teksta autors

Katra muzikālā darba kopējā vērtība, neatkarīgi no autoru skaita tiek pielīdzināta 100%.

3.1.1 Standarta procentuālā sadale

Ja autoru ieguldītais darbs darba radīšanā ir vienāds un autoratlīdzības sadalījums atbilst AKKA/LAA izstrādātajiem atlīdzības autoriem standarta sadales noteikumiem, tad kartīti paraksta viens no autoriem.

Standarta procentuālā sadale nozīmē, ka gan komponista, gan teksta autors saņem vienādas daļas:

komponists - 50%

autors - 50%

kopā - 100%

3.1.2 Nestandarta jeb līguma procentuālā sadale

Ja viena autora ieguldījums darba tapšanā ir lielāks, tad autori savstarpēji vienojas par īpašu autoratlīdzības sadalījumu, kuru ieraksta reģistrācijas kartītē. Tādā gadījumā kartīte jāparaksta visiem autoriem, uz kuriem attiecas īpašais autoratlīdzības sadalījums.

Piemēram:

komponists – 65%

autors – 35%

kopā – 100%

3.2. Muzikāla darba aranžētājs

Lai muzikālu darbu aranžētu, aranžētājam ir jāsaņem šī darba autoru atļauja veikt aranžējumu. Tātad, lai muzikāla darba bez teksta aranžētājs varētu pretendēt uz autoratlīdzības daļu, aranžētājam jāsaņem darba komponista atļauja darbu aranžēt.

Ja muzikālais darbs ir ar tekstu, tad aranžētājam jāsaņem gan darba komponista, gan teksta autora atļauja darbu aranžēt. Darba aranžējumu var reģistrēt AKKA/LAA, ja iesniegta oriģināldarba autoru atļauja veikt aranžējumu.

Ja komponistam un teksta autoram ir līgums ar izdevēju, tad atļauju attiecīgi izsniedz izdevējs. Saskaņā ar AKKA/LAA tarifiem aranžētājs var saņemt 25% no darba kopējās vērtības:

komponists – 37,50%

teksta autors – 37,50%

aranžētājs – 25%

kopā – 100%

3.3. Muzikāla darba tulkotājs

Lai varētu veikt muzikāla darba ar tekstu tulkojumu, ir jāsaņem darba autoru (komponista, teksta autora) atļauja. Ja teksta autoram ir līgums ar izdevēju, tad atļauju tulkot izsniedz izdevējs.

Teksta tulkotājs var saņemt 25% no darba kopējās vērtības:

komponists – 37,50%
teksta autors – 37,50%
tulkotājs – 25%

kopā – 100%

3.4. Mūzikas izdevējs

Ja mūzikas izdevējs ir noslēdzis līgumu ar komponistu vai teksta autoru, tad izdevēja pienākums ir paziņot AKKA/LAA:

- ar kuru autoru ir noslēgts līgums,
- par kuru darbu ir noslēgts līgums,
- muzikālā darba procentuālo sadali,
- kāda autora daļa pienākas izdevējam,
- kāds ir šī līguma darbības termiņš.

AKKA/LAA sadales dokumentāciju Latvijas autoriem no elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un dažiem citiem izmantotājiem sagatavo ne retāk kā reizi pusgadā, jo atlīdzības sadalē tiek piemērots princips, kas nosaka, ka atlīdzību, kas iekasēta par darbu izmantošanu gada pirmajā pusē, sadala gada otrajā pusē, atlīdzību, kas iekasēta gada otrajā pusē, sadala jaunā gada pirmajā pusē.

Izdevējam, noslēdzot līgumu ar autoru, rodas jauna darba atlīdzības procentuālā sadale, par kuru izdevējam ir jāinformē AKKA/LAA, kā arī AKKA/LAA šie dati jāapstrādā un jāievieto datu bāzē.

Ja līgums ir noslēgts par aranžējumu vai tulkojumu, tad mūzikas izdevējam ir jāpievieno autora atļauja aranžēt vai tulkot darbu.

Darba oriģinālizdevējs saskaņā ar noslēgto līgumu ar autoru var saņemt ne vairāk kā 50% no autora atlīdzības daļas par darba publisko izpildījumu.

Oriģinālizdevējs var noslēgt līgumu ar citas valsts izdevēju. Šādā gadījumā ārvalstu izdevējs kļūst par apakšizdevēju.

Izdevēja un apakšizdevēja ziņā ir tas, kā viņi savā starpā sadala izdevējam pienākošos daļu, ievērojot to, ka izdevēja daļa kopā ar apakšizdevēja daļu nedrīkst pārsniegt 50% no autora atlīdzības daļas.

Ja kāds no muzikālā darba autoriem ir neaizsargāts, tad mūzikas izdevējs var iegūt ne vairāk kā 50% no aizsargātā autora pienākošās daļas.

3.5. Muzikāla darba procentuālās sadales tabulas

Lietotie saīsinājumi:

Komponists	K
Dzejas, teksta autors	A
Aranžētājs	Ar
Dzejas, teksta tulkotājs	T
Izdevējs	I

3.5.1 Muzikāls darbs bez teksta

Žanrs	Mūzikas autori		Teksta autori		Izdevēji
	K	Ar	A	T	I
A	100	-	-	-	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	100	-	-	-	
C	100	-	-	-	
A	75	25	-	-	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	75	25	-	-	
C	75	25	-	-	

* Saskaņā ar šo noteikumu 3.4. punktu izdevēja daļa kopā ar apakšizdevēja daļu nevar pārsniegt 50% no autora atlīdzības daļas.

3.5.2 Muzikāls darbs ar tekstu

Žanrs	Mūzikas autori		Teksta autori		Izdevēji
	K	Ar	A	T	I
A	50	-	50	-	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	50	-	50	-	
C	75	-	25	-	
A	37,50	25	37,50	-	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	37,50	25	37,50	-	
C	50	30	20	-	
A	37,50	-	37,50	25	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	37,50	-	37,50	25	
C	50	-	25	25	
A	25	25	25	25	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	25	25	25	25	
C	40	35	12.5	12.5	

* Saskaņā ar šo noteikumu 3.4. punktu izdevēja daļa kopā ar apakšizdevēja daļu nevar pārsniegt 50% no autora atlīdzības daļas.

3.5.3 Muzikāli darbi, ja komponists un teksta autors neaizsargāti

Autoratlīdzības procentuālais sadalījums jaunradītiem muzikālu darbu aranžējumiem un tautas mūzikas apdarēm, ja komponista un teksta autora darbi neaizsargāti.

Žanrs	Mūzikas autori		Teksta autori		Izdevēji
	K	Ar	A	T	I
A	-	33,33	-	-	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	-	50	-	-	
C	-	50	-	-	
A	-	-	-	33,33	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	-	-	-	25	
C	-	-	-	12,50	
A	-	33,33	-	33,33	% no autora daļas darbā saskaņā ar iesniegtā autora un izdevniecības līguma nosacījumiem*
B	-	50	-	25	
C	-	50	-	12,50	

* Saskaņā ar šo noteikumu 3.4. punktu izdevēja daļa kopā ar apakšizdevēja daļu nevar pārsniegt 50% no autora atlīdzības daļas.

4. Muzikālo darbu žanru koeficienti

Latvijas Radio un Latvijas TV sadalē autoratlīdzības sadalē tiek ņemts vērā muzikālā darba žanra koeficients un darba ilgums (hronometrāža).

Žanrs A	koeficients 1
Populārā mūzika	Dziesma
	Tautas mūzikas apdare
	Citi populārās mūzikas viendabīgi darbi
Klasiskā jeb akadēmiskā mūzika	Miniatūra un miniatūras tipa darbi (piemēram, skices)
Noteiktam mērķim radīta mūzika	Dejas mūzika
	Filmas mūzika
	Fona mūzika (piemēram, televīzijas raidījuma)
Džezs	Džezs
Skatuves mūzika	Dramatiskā darba (iestudējuma) mūzika

Žanrs B	koeficients 2
Populārā mūzika	Dziesmu cikls
Klasiskā jeb akadēmiskā mūzika	Kamermūzika
	Fantāzija
	Variācija
	Sonāte
	Svīta
	Poēma
	Simfonieta
	Cits klasiskās mūzikas darbs, ja tas nav iekļauts A vai C kategorijā un kura hronometrāža nesasniedz 20 minūtes
Pēc atskaņotāju sastāva	Kora dziesma a capella vai ar pavadījumu
Sakrālā mūzika	Psalm
	Himna
	Viendabīga kantāte
Skatuves mūzika	Atsevišķi muzikāli darbi no operas
	Atsevišķi muzikāli darbi no baleta
	Operete
	Mūzikls

Žanrs C	Koeficients 3
Klasiskā jeb akadēmiskā mūzika	Simfonija
	Simfoniska svīta
	Koncerts orķestrim
	Cits klasiskās mūzikas darbs, kura hronometrāža pārsniedz 20 minūtes
Sakrālā mūzika	Rekviēms
	Mesa
	Oratorija
	Vairākdabīga kantāte
	Pasija
Skatuves mūzika	Opera
	Balets

5. Autoratlīdzības sadale par muzikālo darbu izmantojumu

Ja netiek saņemtas izmantotāju atskaites pilnā apjomā, sadali veic izmantojot analogo vai izlases metodi.

Ja pilna apjoma izmantotāju atskaišu apstrādes izmaksas sadales vajadzībām ir nesamērīgi lielas attiecībā pret izmaksājamās atlīdzības lielumu, sadali veic izmantojot analogo vai izlases metodi.

5.1. Radio

Autoratlīdzība tiek sadalīta saskaņā ar izmantotāju iesniegtajām programmām, kā arī pēc analogijas ar līdzīgām programmām vai saskaņā ar izlases vai speciālajām programmām, kuras veido, pamatojoties uz statistikas pētījumiem.

Veicot sadali, reklāmās iekļautajiem muzikālajiem darbiem tiek piemērots koeficients 0,2.

Veicot sadali, raidījumu džinglos iekļautajiem muzikālajiem darbiem tiek piemērots koeficients 0,04.

5.2. Televīzijās

Autoratlīdzība tiek sadalīta saskaņā ar iesniegtajām pilna apjoma programmām, kā arī pēc analogijas ar līdzīgām programmām vai saskaņā ar izlases vai speciālajām programmām, kuras veido, pamatojoties uz statistikas pētījumiem.

Veicot sadali, reklāmās iekļautajiem muzikālajiem darbiem tiek piemērots koeficients 0,2.

Veicot sadali, raidījumu džinglos iekļautajiem muzikālajiem darbiem tiek piemērots koeficients 0,04.

5.3. TV programmu retranslēšana

AKKA/LAA iekasē atlīdzību saskaņā ar AKKA/LAA tarifiem, kuru maksā katrs abonents par katru programmu kabeltelevīzijas organizācijai, kura šo atlīdzību pārskaita AKKA/LAA.

AKKA/LAA summē samaksu par katru programmu un atlīdzību nosūta uz attiecīgās valsts autortiesību organizāciju, kuras teritorijā tiek veidota attiecīgā TV programma un kura sadala atlīdzību, vai uz organizāciju, kurai ir nepieciešamā dokumentācija un kura piekrīt veikt sadali.

Autoratlīdzību Latvijas muzikālo darbu autoriem sadala saskaņā ar Latvijas televīziju programmām.

5.4. Publiskajā izpildījumā

5.4.1 Izpildītājmākslinieku izpildījumā (koncertorganizācijas, individuālie koncertu rīkotāji)

Koncertu rīkotāji iesniedz pilna apjoma programmas.

Ja koncertos tiek izpildīti horeogrāfiski darbi, tad 50% no atlīdzība par darbu pienākas horeogrāfam.

Ja dejas horeogrāfija nav reģistrēta vai horeogrāfam nav līguma ar AKKA/LAA, tad, ja iespējams identificēt muzikālo darbu, atlīdzība tiek sadalīta muzikālā darba tiesību īpašniekiem.

Sadalē var ņemt vērā muzikālo darbu žanru un ilgumu, ja tas norādīts programmās.

Ja atlīdzības lielums koncertā par vienu skaņdarbu nepārsniedz 3,- EUR, tad sadalei var piemērot speciālās izlases programmas, kuras veido, pamatojoties uz statistikas pētījumiem.

Ja koncertprogramma netiek iesniegta vismaz 6 mēnešu laikā pēc koncerta vai iesniegtajā koncertprogrammā nav iespējams identificēt nevienu reģistrētu darbu, iekasētā atlīdzība tiek sadalīta, izmantojot koncertu izlases programmu.

Koncertpubliku iesildoša dīdžeja repertuāram piemēro 10% ieņēmumu likmi, pārējos gadījumos piemēro iepriekšējo principu: ņem vērā darba ilgumu, ja tas ir zināms, un darbu skaitu.

Ja par vienu ieejas maksu (biļeti) koncerta apmeklētājiem tiek piedāvāta koncertprogramma un tai sekojoša sadziedāšanās, iekasēto autoratlīdzību attiecina proporcionāli:

Koncertprogrammā ietvertie darbi	Sadziedāšanās ietvaros izpildītie darbi
80%	20%

Autoratlīdzības sadalījums vieglās mūzikas koncertos ar ieejas maksu, kur:

- 5000 un vairāk apmeklētāju,
- 1 pamatgrupa (izpildītājs),
- un ne vairāk kā 2 iesildošās grupas (izpildītāji)
- un/vai iesildošais dīdžejs:

Pamatgrupa	Iesildošās grupas (izpildītāji)	Iesildošais dīdžejs
80%	20%	-
72%	18%	10%
90%	-	10%

5.4.2 Mehāniskajā ierakstā (diskotēkas, kafejnīcas, veikali u.c. mūzikas izmantotāji)

Atlīdzību par publisko izpildījumu mehāniskajā ierakstā sadala sekojoši:

- 1) 50% no summas sadala saskaņā ar koncertprogrammām, veidojot atskaiti no muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu **izmantojuma reižu skaita** koncertprogrammās,
- 2) 25% no summas sadala saskaņā ar Latvijas radio programmām,
- 3) 25% no summas sadala saskaņā ar Latvijas televīzijas programmām.

Sadalēs ņem vērā darba izmantošanas reizes attiecīgajās programmās.

Par mūzikas mehāniskajā ierakstā izmantojumu diskotēkās, bāros, kafejnīcās, veikalos u. tml. nav jāiesniedz izmantoto darbu programmas.

Ja tiek iesniegta programma, tad AKKA/LAA ir tiesīga sadalīt attiecīgo autoratlīdzību saskaņā ar iesniegto programmu.

5.5. Filmu mūzika

Autoratlīdzību par kinoteātros izrādītajām filmām sadala saskaņā ar izmantotāju iesniegtajām programmām.

Sadale par audiovizuālā darbā iekļautu muzikālu darbu publisku izpildījumu kinoteātros tiek veikta obligāti, ja uz vienu filmu iekasētā autoratlīdzība ir vismaz **50,- EUR**.

Autoratlīdzību par televīzijās izrādītajām filmām sadala saskaņā ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu - televīziju iesniegtajām atskaitēm jeb programmām.

Autoratlīdzības summu par filmās izmantotajiem muzikālajiem darbiem aprēķina:

a) 35% no kopējās Latvijas TV maksātās atlīdzības par visu muzikālo darbu izmantošanu TV raidījumos,

b) 75% no kopējās komerctelevisiju maksātās atlīdzības par visu muzikālo darbu izmantošanu savos raidījumos.

Ja filmas uzskaites lapā norādīts mūzikas garums metros, pieņem, ka 1m = 2,2 sek.

Ja filmā izmantota mūzika, taču filmas mūzikas garums nav norādīts, pieņem, ka mūzikas izmantojums ir 30% no filmas garuma.

Atlīdzība par filmas mūziku, kura piekritīga ārvalstu organizācijas pārstāvētajiem filmu mūzikas autoriem, tiek nosūtīta uz attiecīgās valsts, kuras teritorijā reģistrēta filma, autortiesību organizāciju, kura sadala atlīdzību, vai uz organizāciju, kurai ir nepieciešamā dokumentāciju un kura piekrīt veikt sadali.

5.6. Internets

Autoratlīdzība tiek sadalīta saskaņā ar izmantotāju iesniegtajām atskaitēm, kā arī pēc analogijas ar līdzīgām programmām vai saskaņā ar izlases vai speciālajām programmām, kuras veido, pamatojoties uz statistikas datiem.

5.7. No nesēju atlīdzības

Sadale tiek veikta saskaņā ar SN-02 Nesēju atlīdzības sadales noteikumiem

5.8. Atlīdzība no ārzemju autortiesību organizācijām

Autoratlīdzību no ārvalstu autortiesību organizācijām sadala saskaņā ar ārzemju autortiesību atsūtītajām izmantojuma programmām.

Ja dokumentācija nav pieejam, sadali veic, izmantojot analogo vai izlases metodi.